

המפעל בסיציליה

הקדמה

התפתחות והתעשרות והיא, בדומה לגרמניה המערבית, משתייכת כאילו למועדון המדינות בעלות "הפלא הכלכלי". על רקע זה יובן שחדירתנו לאיטליה היתה מלווה קשיים עצומים. לפי החוקה הווטרינארית האיטלקית נאסר לחלוטין ייבוא בעלי-חיים מאפריקה ואסיה והיה צורך בפעולה מיוחדת, ומאוד בלתי שיגרתית, אשר בסופו של הדבר הביאה לפירסום צו מיוחד בעתון הרשמי האיטלקי שפירושו הוא — כעין מחיקת ישראל ממפת אסיה וצירופה לרשימת ארצות אשר מתוכן מותרת רכישת בעלי-חיים. לפירסום צו זה קדם ביקור צמרת השירותים הווטרינאריים האיטלקיים בארץ, בראשותו של פרופ' באלני וחתמת הסכם בין ממשלת ישראל ואיטליה על תנאים סאניטריים מוסכמים לייצוא מישראל לאיטליה.

אחרי ביקורים שלנו שם, ואחרי ביקור משלחת גדולה של התאחדות מגדלי בקר של איטליה (A.I.A.) בישראל, זכינו בשיתוף פעולה מלא אשר בלעדיו לא היינו יכולים לפתח פעולות ייצוא רציניות, כיוון שהבקר לא היה זוכה ברישום בספר-העדר האיטלקי, דבר שהיה מוריד את ערכו בעיני הקונה. נעשו צעדים נמרצים, כדי שהבקר שלנו יימנה עם הגזעים אשר משרד החקלאות האיטלקי מכיר בערכם מבחינה טיפוחית ויומלץ עליו כעל גזע שיקדם את גידול הבקר באיטליה. הכרה זו בפרה הישראלית תשחרר את משלוחי הבקר לשם ממכס ודבר זה יזיל את מחירה לרוכשיה. בענין זה יש לנו יסוד להניח שהמאמצים אשר נעשו במשרד החקלאות ברומא וב-A.I.A. יביאו בקרוב תוצאות חיוביות. נוסף עוד שהיה גם צורך לקשור קשרים אישיים עם אנשי מקצוע ומדע, מגדלים מתקדמים, ואנשי משרד דים ממשלתיים, אשר קולם קובע ונשמע בחוגי הקונים הפוטנציאליים.

כל הפעולה המסובכת והעדינה לא היתה

המאמצים להרחבת הייצוא, ובעיקר לגיוון שווקיו, נמשכים כבר מספר שנים. הצורך הדחוף למצוא ולפתח שלוחת-ייצור נוספת לענף הנתון במסגרת צרה של מיכסות ייצור, והסכנה של תלות בשוק אחד ויחיד (פרס) — הביאו אותנו להכרה שיש לפתח במהירות שווקים נוספים לבקר שלנו. במסגרת פעולה זו בוצעו סקרים ונקשרו קשרים ראשונים בארצות, כגון — יוון, רומניה, טורקיה, פורטוגל ואיטליה. עיקר המאמצים הופנו לאיטליה, בה ראינו שוק פוטנציאלי גדול מאוד משום שארץ זו מייבאה שנה שנה אלפים רבים של פרות מארצות שונות, והיא עשויה לשמש כעין "חלון ראווה" שלנו לקונים אחרים בעתיד.

הקשרים הראשונים באיטליה נקשרו לפני למעלה משמונה שנים, אך באופן אינטנסיבי התחלנו לטפל בדבר לפני שנתיים. עלי לציין, קודם כל כמה עובדות מיוחדות שהינן שונות באיטליה לעומת ארצות אחרות. כידוע, איטליה משתייכת לארגון של השוק האירופי המשותף ומשום כך קיימים בה "אינטרסים" חזקים, ואף תקיפים לפעמים, שנוגעים לשאר חברות השוק (כגון הולנד). הצווים והתקנות הווטרינאריים, הזאוטכניים והכספיים הינם שלובים במידה ידועה בהסכמים פנימיים של חברות "השוק האירופאי", ולא קל לזכות בהקלות ובחריגה מסויימת ביחסים מסחר למדינה, הנמצאת מחוץ למסגרת הזו ובמיוחד לכוז שהיא גם מחוץ לאירופה. כן יש לזכור שאיטליה היא בלב ליבה של אירופה; רמתה המקצועית גבוהה יחסית; הסטנדרטים הנדרשים בארץ זו מעוררים יחסית לים והתחרות על שוק זה מצד ארצות-חוץ והבוקרים המקומיים (בעיקר מצפון איטליה) חזקה למדי.

איטליה שרוייה כיום בתהליך מזורז של

פרות 12 שעות. במשך היממה יש שתי משמרות כאלה. סדרי אחזקה אלה מסורבלים מכמה וכמה סיבות שונות, כגון – חלוקת המזון הגס כש- לעצמו וחוסר תנאי אכילה חופשית ונוחה לפרות, ביחוד כשמזינים במנות גדולות של מספוא גס. החליבה היא בשיטה של "חליבה ישירה לצינור", כשהחלב עובר מפרה לפרה עם קומץ וגביעים.

בעל המשק החליט, בעיקבות ביקורנו אצלו, לבוא לישראל ולראות במו עיניו את השיטות הנהוגות אצלנו. בביקורו בספטמבר האחרון נתקבלה החלטה להקים במשקו "יחידה ישרא- לית" לגידול בקר. עובדה תוכנית בקווים כלליים והיום אפשר כבר למסור פרחים מסויימים, לאחר ביקור משלחתנו בחודש ינואר 1969 במשק הנ"ל. הוצאות המשלחת מומנו ע"י מר קוזנטינו. השתתפו במשלחת הזו: מאיר מיטלמן מהמחלקה הטכנית של הקיבוץ הארצי (מתכנן מיבנים), המהנדס עמוס רון מ"איחוד מהנדסי מים" בתל-אביב (מתכנן שטחי שלחין), ד"ר יעקב אייל מ"החקלאית" – נהלל (רופא ווטרינארי), מרדכי מלען-וולך מגניגר (רכז הרפת במשק החדש), משה להב מביית- זרע (רכז שטח המספוא), ושלמה דורי מיפעת (רכז המשלחת). למשלחת זו הצטרף ברומא הד"ר ש. מזא"ה, שהשתתף באופן פעיל ביותר בעבודתנו זו בסיציליה.

במשך 7 ימים בוצעו הפעולות דלהלן ע"י המשלחת:

1. תוכננו באופן מפורט המיבנים ליחידה הישראלית, הכוללים 3 סככות על רפד גבוה, כל אחת ל-200 פרות, סככה לפרות יבשות ורפת המלטות (100 פרות יבשות ומבכירות בהכנה ועוד 40 תאי המלטה אינדיבידואליים), 3 סככות לעגלות, כל אחת ל-150 עגלות – מגמילה ועד לגיל "הכנה", סככה אחת ל-40 כלובי יונקים וסככה אחת ל-1120 יונקים מגיל 10 ימים ועד לגמילה, 2 מכוני חליבה, "שדרת- דג", כל אחד ל-18 פרות עם תשע יחידות חליבה, 4 מתבנים, 3 מיכלים אופקיים

יכולה להצליח ללא העזרה ושיתוף הפעולה הנפלאים מצד הציר הקבוע של ישראל ב- פ.א.או ברומא, המשמש גם נספח לענייני חקלאות בשגרירות ישראל באיטליה, הלא הוא האלוף (מיל) ד"ר שמעון מזא"ה. זה קרוב לשנתיים עובד ד"ר מזא"ה בכשרון מבריק, במסירות בלתי רגילה, בידיעה רחבה ומעמיקה של הנושא ושל תנאי איטליה תוך שיתוף עם ההתאחדות שלנו. בלעדיו ובלי עזרתה הנוכח והשקדנית של הגב' יהנומה שחורי מהמחלקה לסחר חוץ במשרד החקלאות, ספק אם היינו מגיעים למה שהגענו. נדירים המקרים, בהם נציג דיפלומטי יטפל בלהט כזה בדברים גדולים כקטנים בשטח כה פרוזאי כמו ייצוא בקר ישראלי לחו"ל. בהודמנות זו יורשה לי להודות לו בשמנו על מאמציו המוצלחים.

"משק ישראלי" – Brio

בביקורנו בחודש יולי 1968 באיטליה הצלחנו, בעזרתו של ד"ר מזא"ה, לקשור קשרים עם איש סיציליה מר פ.פ. קוזנטינו, בעל נכסים ועסקים רבים, וביניהם משק בקר עצום ליד קאטאניה (סיציליה). במשק הבקר הקיים יש 3,000 פרות חולבות (רובן מגזע שחור-לבן) וכ-5,000 עגלות מגילים שונים. תנובת החלב מועברת למפעל חלב ענקי השייך גם הוא למר קוזנטינו. מחלבה זו מעבדת ומשווקת כ-40 מיליון ליטר חלב בשנה. חלק גדול מהחלב עדיין נקנה מייצרנים אחרים, רובם – זעירים. למשק זה שטחי אדמה המשתרעים על כ-20,000 דונם, חלקם בשלחין וחלקם שדות-בעל.

תנובת החלב של העדר היא סביב 3,800 ליטר לפרה בשתי חליבות ביממה. הפרות מרוכזות בסככות סגורות; בכל אחת מהן 200 פרות וכל שלוש סככות כאלה (600 פרות) צמודות לרפת עמדות רגילה המשמשת כרפת חליבה. מדי 4 שעות נכנסת לרפת קבוצה של 200 פרות, נחלבת ומקבלת שם את מחצית המנה היומית של מזון (מרוכז וגס). כל קבוצה של פרות שוהה ברפת זו במשך ארבע שעות. בצורה זאת נמשכת עבודת המשמרת ל-600

- קיימה התיעצות יסודית עם פרופ' מירי, ראש המחקר הווטרנארי בסיציליה.
9. נקבעו דרכי טיפוח לעתיד והוסכם על משלוח זירמה קפואה של פרים ישראליים להזרעת הבקר המיובא והמוחזק מזמן במישק.
10. בוררו באופן יסודי תנאי העבודה של חברינו סטנדרטים הנדרשים מהבקר שלנו ותאריכי משלוח.
- אם נסכם את העובדות, מתקבלת התמונה הבאה: ה"משק הישראלי", אשר ניתן לו ע"י מר קוזנטינו השם Brio יכלול 600 פרות ועוד 600 עגלות, בשלבו הסופי. אנחנו נשלח בחודש אפריל 1969 200 מבכירות מובחרות ועד אז יוקמו רוב המיבנים. הצוות שלנו, ד"ר אייל (האחראי לבריאותו של העדר כולו) מדרכי מלענך וזנך (האחראי על היחידה הישראלית) ומשה להב (האחראי לשטח של 1200 דונם מספוא) — בחלקו כבר התחיל בעבודה באותו משק ובחלקו יגיע לשם במחצית מארס 1969. הצוות מתחייב לעבוד שם במשך 14 חודש ואנו מאתלים לו ולנו הצלחה. בהזדמנות זו אנו מודים להחק"לאית" ולמשקים גניגר ובית-זרע, על היענותם לבקשתנו לשחרר חברים אלה לשליחות זו.
- יש לראות במפעל זה צעד קובע בכניסתנו לשוק חדש עם הבקר שלנו — שוק של אירופה, אותה אירופה ממנה הבאנו לפני קרוב ליוכל שנים את הבקר המשובח הראשון ובה גם למדנו דרכי גידול מודרניים של בקר.
- אני בטוח ביכולתו של הבקר שלנו לעמוד בהתחרות עם כל בקר אחר בכושר הנבה, בבריאות ובמיבנה גוף, וביכולתם של חברינו ליצור תנאים, בהם הכושר הזה יבוא לידי התגלות מירבית. על בוקרי ישראל לספק למפעל זה את הטוב ביותר שבעדר המבכירות שלנו.
- יפעת, פברואר 1969
- שלמה זרורי.
- לתחמיץ, מישטחים לקליפות לימונים (מזון המצוי בסיציליה) ולגפת בירה, מאזני-גשר לשקילת מזון, מאזנים לשקילת בקר, מבגני-עזר שונים (מוסר, משרד, בתים לעובדים, מחסנים וכו'). נקבע מיקום וכיוון המיבנים, לפי המצב הטופוגרפי ותנועת הרוחות. בארץ מכינים עכשיו את פרטי המסגרות הפנימיות לכל המיבנים. הוזמן אצל אלפא-לאואל ממילאנו, שנציגם הגיע לפי הזמנתנו למקום — כל ציוד החליבה וסידורים פנימיים למכונים (מסגרות פנימיות, מיכלי חלב, מיתקן אוטו-מאטי למזון מרוכז במכון חליבה, וכמובן — מכונות החליבה). נקבע שהדרכה ראשונה בחליבה תינתן ע"י מדריך ישראלי.
3. נערכה תוכנית הזנה מפורטת, המבוססת בעיקרה על תחמיץ תירס, שחת אספסת ושחת רגילה (ס"ה מזון גס — 5 יחידות-מזון), קליפות לימונים, גפת בירה ומזון מרוכז. הוצע הרכב התערובות של מזון מרוכז לפרות, לעגלות וליונקים. יצויין כאן שמר קוזנטינו מקים בקירבת "המשק שלנו" מכון תערובת מודרני.
4. נקבעו מחזורי-גידולים וסידרי זריעה לשטח מספוא של 1200 דונם.
5. נערכה תוכנית רישות לשטח המספוא, נקבעו כמויות המים להשקיה ושיטות ההשקיה; לשם-כך רוכזו נתונים מטאורו-לוגיים בשדה התעופה של קאטניה (מישק-עים, טמפרטורות ורוחות).
6. נלקחו עשרות מידגמי קרקע משטח המספוא, שחולקו לשניים — לצורך בדיקה בסיציליה ולבדיקת ביקורת במעבדה בארץ.
7. נערכה הזמנת ציוד מכאני לרפת ומספוא. הכוללת: טרקטורים בגדלים שונים ומכ"לול של כלים לעיבוד הקרקע, לזריעה, קציר, כבישת שחת, החמצה וחלוקת המזון ברפתות.
8. נערך סקר של התנאים הווטרנאריים והת-